

ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಜಯಶಂಕರ

ಅರಿವು, ಧ್ಯಾನ, ರೂಪಕಗಳ ಹುಡುಕಾಟದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ...

ಭಾರತೀಯ ಭಕ್ತಿಕಾವ್ಯಕ್ಕೊಂದು ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ಭಕ್ತಿಯೋಗವು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಕ್ತಿಗೆ ದಾಸಪಂಥದಂತೆ ಭಾವಪ್ರಸ್ಥಾನವೂ ಇದೆ. ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನ-ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಬಳಿಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸಂಶಯಿತವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದವೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ನಾಸ್ತಿಕರಲ್ಲದ, ಆಸ್ತಿಕ ವರ್ಗದ ಇಂದಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ದೈವ ನಂಬುಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಭಕ್ತಿ-ನಂಬುಗೆಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ಉತ್ತಮ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಅಲೌಕಿಕದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದು? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಹರಿಯಲು ಬಿಡು' ಸಂಕಲನದ ಕವನಗಳಿವೆ. ಹಿಂದಿ ಮೂಲದ ಅಜಯ ಕುಮಾರ ಸಿಂಹ ಅವರ ಈ 38 ಕವನಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲಾಸವಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಇಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿ ಎಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಪ್ರೀತಿ ನೀಡಿದರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ/

ಹರಿಯುತ್ತದೆ/ ಎಲ್ಲರ ಕಡೆಗೆ' ಎಂಬ ಕವಿ ಮಾತಿನ ಹಿಂದೆ ಹರಿಯುವಿಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪ್ರೀತಿ ಹೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ- ಅಂದರೆ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರೀತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ದ್ವೇಷ, ಕ್ರೌರ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀರಿಕೊಂಡು- ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಹರಿಯುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದು ಪ್ರೀತಿಗೆ ಮಾತ್ರ (ಕವನ: ಪ್ರೀತಿ) ಅದು ಒಬ್ಬನಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೂ ಹರಿಯಬಲ್ಲದು. ಪ್ರೀತಿಯೇ ಈ ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗೆ ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಅಲೌಕಿಕ ಎರಡರ ಸಂಬಂಧ ಸೇತುವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರೀತಿ ಯಾಕೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆತಂಕ, ನೋವು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹತಾಶೆ ಕೂಡಾ ಈ ಕವಿಗೆ. ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲಾ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಧ್ಯಾನದ ವಸ್ತು. ದೈವ ನಂಬುಗೆಗೆ ದೇವರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. 'ನೀನು' ಎಂಬ ಸರ್ವನಾಮದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಬೋಧನೆ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮರುಕಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕವನಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರಂತರವಾದ ರೂಪಕ ಚಿಂತನೆ ಉತ್ತಮ ಕವಿಯೊಬ್ಬನ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಹಿಂದಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ 'ಝರನಾ' ಎಂದಿರುವ